

PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Úrad Prešovského samosprávneho kraja

Číslo poradia:

5. zasadnutie Zastupiteľstva
Prešovského samosprávneho kraja
dňa 17.04.2023

Návrh na schválenie

Dohody o spolupráci medzi Prešovským samosprávnym krajom (SR) a Zakarpatskou oblastnou radou (UA)

Predkladá:

JUDr. Štefan Bielačak
podpredseda PSK

Spracovali:

Mgr. Patrícia Janošková Hnátová, MBE
vedúca, Oddelenie zahraničných vzťahov a protokolu, Kancelária predsedu PSK

Mgr. Patrícia Mattová
Oddelenie zahraničných vzťahov a protokolu, Kancelária predsedu PSK

Odporúča:

Mgr. Fabián Novotný
riaditeľ Ú PSK

Prerokované:

Komisia regionálneho rozvoja a cestovného ruchu dňa 23.03.2023

V Prešove dňa 03.04.2023

Návrh na uznesenie

Zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja v súlade s § 5 a § 11 ods. 2 písm. i) zákona NR SR č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov

A) berie na vedomie

informatívnu správu o doterajšej spolupráci medzi Prešovským samosprávnym krajom (Slovenská republika) a Zakarpatskou oblastnou radou (Ukrajina)

B) schvaľuje

uzavretie Dohody o spolupráci medzi Prešovským samosprávnym krajom (Slovenská republika) a Zakarpatskou oblastnou radou (Ukrajina) (Dohoda je prílohou tohto uznesenia)

Dôvodová správa

Zakarpatská oblasť je administratívnou jednotkou Ukrajiny s rozlohou približne 12 800 km². Hlavným sídlom oblasti je mesto Užhorod. Je to jediná ukrajinská oblasť, ktorá hraničí so štyrmi štátmi – Slovenskom, Poľskom, Maďarskom a Rumunskom. Na západe susedí s Prešovským a Košickým samosprávnym krajom na Slovensku, Podkarpatským vojvodstvom v Poľsku, Boršodsko-abovsko-zemplínskou a Sabolčsko-satmársko-berežskou župou v Maďarsku, na juhu s rumunskými župami Satu Mare a Maramureș. Zo severu hraničí s ukrajinskou Lvovskou oblasťou a na východe s Ivanofrankivskou oblasťou. Vo vzťahu k vojnovému konfliktu na Ukrajine, ktorý sa začal inváziou ruských vojsk dňa 24.2.2022, možno bezpečnostnú situáciu na území Zakarpatskej oblasti považovať aktuálne za stabilizovanú, pričom územie regiónu je plne pod kontrolou Ukrajiny. Administratívne fungovanie Zakarpatskej oblasti zabezpečujú dva orgány: **Zakarpatská oblastná rada** (ďalej len „ZOR“) a **Zakarpatská oblastná štátna administrácia** (ďalej len „ZOŠA“). ZOR predstavuje orgán miestnej samosprávy zastupujúci spoločné záujmy územných spoločenstiev, dedín a miest, pričom hlavnými predstaviteľmi ZOR sú miestne volení poslanci. Predstavitelia ZOŠA sú zodpovední za realizáciu štátnej politiky na regionálnej úrovni a zodpovedajú sa ministerstvám ústrednej vlády v Kyjeve. V rámci svojich kompetencií ZOŠA ďalej vykonáva právomoci, ktoré jej delegovala ZOR – predovšetkým v oblasti hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja území či posilňovania materiálnej a finančnej základne miestnej samosprávy.

PSK už dlhoročne realizuje medzinárodnú spoluprácu s orgánom Zakarpatská oblastná štátna administrácia, a to na základe Dohody o spolupráci podpísanej v Užhorode dňa 15. marca 2005. Spoločné aktivity medzi PSK a ZOR sa doposiaľ realizovali bez oficiálnej dohody o spolupráci, a to na základe protokolov. **Uzatvorenie dohody o spolupráci s orgánom Zakarpatská oblastná rada je plánované v roku 2023.**

Medzinárodná bilaterálna spolupráca medzi PSK a Zakarpatskou oblastnou radou:

Predstavitelia PSK a ZOR dlhodobo udržiavajú vzájomnú komunikáciu, pričom základ kooperácie predstavuje Protokol o spolupráci medzi PSK, ZOŠA a ZOR, ktorý sa podpisuje v rámci kultúrno-spoločenského podujatia Deň priateľstva-Deň dobrosusedstva na slovensko-ukrajinskej hranici a ktorý definuje aktivity spolupráce v oblastiach regionálneho rozvoja, turizmu a podnikania, kultúry a vzdelávania, zdravotníctva a sociálnych služieb či aktivity hlavných predstaviteľov.

So zámerom zvýšiť efektívnosť spolupráce a posilniť partnerstvo medzi samosprávami regiónov, **predstavitelia ZOR a PSK sa dohodli na prístupí k sformalizovaniu vzájomných vzťahov**, a to prostredníctvom uzatvorenia dohody o spolupráci. S cieľom prediskutovať vytvorenie takejto platformy kooperácie sa v Snine dňa 13. septembra 2022 v rámci konferencie Karpatská mobilita uskutočnilo pracovné rokovanie delegácií oboch strán. **Kľúčovým obsahom stretnutia boli nasledovné témy:** aktivity smerujúce k podpísaniu dohody o spolupráci medzi PSK a ZOR, podpora

vstupu Ukrajiny do Európskej únie, aktuálna situácia na slovensko-ukrajinskej hranici, doterajšia spolupráca v rámci projektov – program ENI HUSKROUA 2014-2020, budúce perspektívy cezhraničnej spolupráce – nové programové obdobie INTERREG NEXT 2021-2027, či iné prieniky spoločného záujmu. Bilaterálne partnerstvo v predchádzajúcom roku 2022 prirodzene značne zasiahlo vypuknutie vojnového konfliktu u našich susedov, v dôsledku čoho sa aktivity sústreďovali predovšetkým na poskytovanie pomoci a prejavovanie solidarity nášmu zahraničnému partnerovi – PSK doručil humanitárnu pomoc do Zakarpatskej oblasti v jari 2022. Aj napriek vojnovej situácii sa však samosprávy usilovali o pokračovanie v prehlbovaní vzájomnej spolupráce zameranej na budúci rozvoj. Ďalšie spoločné rokovanie medzi PSK a ZOR sa uskutočnilo v Prešove dňa 30. marca 2023.

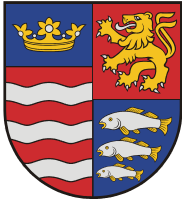
Na základe intenzívnej diskusie sa predstavitelia PSK a ZOR jednoznačne zhodujú v názore, že prehlbovanie slovensko-ukrajinských väzieb je veľmi dôležité a zároveň predstavuje jasný signál toho, že naša krajina podporuje presadzovanie demokratických hodnôt v ukrajinskej spoločnosti. Obom regionálnym samosprávam preto záleží na budovaní prosperujúcich vzťahov v sférach prioritného záujmu. Berúc do úvahy geografickú, jazykovú, kultúrnu či historickú blízkosť územia oboch regiónov a ich obyvateľov možno konštatovať, že je tu **silný potenciál pre intenzívnu a obojstranne prínosnú spoluprácu medzi PSK a ZOR** v nasledovných oblastiach:

- cezhraničná spolupráca / programy EÚ,
- priemysel, poľnohospodárstvo, doprava a obchod,
- veda a výskum, vzdelávanie a šport,
- zdravotná starostlivosť,
- kultúra a umenie,
- cestovný ruch,
- životné prostredie,
- humanitárna a sociálna oblasť.

V súlade s § 5 a § 11 ods. 2 písm. i) zákona NR SR č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov týmto Zastupiteľstvu Prešovského samosprávneho kraja **predkladáme na schválenie Dohodu o spolupráci medzi Prešovským samosprávnym krajom (Slovenská republika) a Zakarpatskou oblastnou radou (Ukrajina)**. V zmysle predmetného zákona musí byť Dohoda **vopred schválená nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov zastupiteľstva**. Predmetná Dohoda bola zároveň prerokovaná v Komisii regionálneho rozvoja a cestovného ruchu pri Zastupiteľstve PSK dňa 23.3.2023. Po schválení Dohody zo strany Zastupiteľstva PSK dôjde následne k jej podpisu v termíne, na ktorom sa obe strany spoločne dohodnú.

Na základe vyššie uvedených skutočností sme presvedčení, že formalizácia medzinárodného bilaterálneho partnerstva medzi PSK a ZOR prostredníctvom uzatvorenia Dohody o spolupráci obohatí fungovanie oboch samospráv, obom regiónom a ich obyvateľom prinesie zaujímavé spoločenské príležitosti a rovnako predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že Prešovský

samosprávny kraj a Zakarpatská oblasť sú susednými regiónmi, vzájomné partnerstvo silne podporí iniciáciu a realizáciu spoločných projektov cezhraničnej spolupráce. V neposlednom rade je dôležité spomenúť, že takýto krok bude významný pre všeobecnú podporu integrácie Ukrajiny do európskej spoločnosti, efektívne fungovanie dobrého slovensko-ukrajinského susedstva v budúcnosti a súčasne bude predstavovať jasný prejav solidarity voči nášmu susedovi.

DOHODA O SPOLUPRÁCI
medzi
Prešovským samosprávnym krajom (Slovenská republika)
a
Zakarpatskou oblastnou radou (Ukrajina)

Prešovský samosprávny kraj (Námestie mieru 2, 080 01 Prešov, Slovenská republika) zastúpený predsedom Prešovského samosprávneho kraja pánom Milanom Majerským

a

Zakarpatská oblastná rada (Námestie Národná 4, 88008 Užhorod, Ukrajina) zastúpená predsedom Zakarpatskej oblastnej rady pánom Volodymyrom Chubirkom

ďalej ako „zmluvné strany”,

- so zreteľom na ciele a zásady Zmluvy o dobrom susedstve, priateľských vzťahoch a spolupráci medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou z 29. júna 1993,
- snažiť sa o rozvoj medziregionálnych partnerstiev a podporujú proces európskej integrácie,
- riadiť sa zásadou reciprocity, berúc do úvahy rešpektovanie záujmov a rozdielnych politických systémov zmluvných strán,
- berúc do úvahy skutočnosť, že cieľom regionálnej spolupráce je posilniť vzťahy medzi našimi regiónmi,
- so zámerom nadviazať a rozvíjať efektívnu spoluprácu medzi komunitami, organizáciami a podnikmi, inštitúciami občianskej spoločnosti Prešovského samosprávneho kraja a Zakarpatskej oblasti,
- vyjadrujú presvedčenie, že spolupráca medzi orgánmi regionálnej a miestnej územnej samosprávy oboch regiónov bude prispievať k rozvoju hospodárskeho, kultúrneho a ekologického prostredia, prehĺbeniu priateľských vzťahov a medziľudských kontaktov, úspešnému a efektívnemu vykonávaniu úloh súvisiacich s územným rozvojom a koordináciou v oblasti medziregionálnej a cezhraničnej spolupráce,

sa dohodli na nasledovnom:

Článok I. Predmet Dohody

Predmetom Dohody je rozvoj spolupráce v nasledujúcich oblastiach:

- priemysel, poľnohospodárstvo, doprava a obchod,
- veda a výskum, vzdelávanie a šport,
- zdravotná starostlivosť,
- kultúra a umenie,
- rozvoj cestovného ruchu,
- ochrana životného prostredia a racionálne využívanie prírodných zdrojov,
- regionálna a miestna samospráva.

Článok II. Všeobecné ustanovenia

1. Táto Dohoda je uzavretá s cieľom rozvoja dobrých slovensko-ukrajinských susedských vzťahov založených na národnej politike dobrého susedstva a spolupráce medzi oboma krajinami.
2. Zmluvné strany vyjadrujú svoj zámer spolupracovať na základe vzájomnej dôvery, rešpektu a podpory spoločných záujmov oboch zmluvných strán.
3. Zmluvné strany sa budú vzájomne vopred informovať o zmenách vo vnútroštátnych právnych predpisoch svojich štátov, ktoré by mohli ovplyvniť implementáciu tejto Dohody.
4. Zmluvné strany zintenzívnia svoju účasť v národných a medzinárodných programoch rozvoja prihraničných regiónov.

Článok III. Hlavné formy realizácie spolupráce

1. Zmluvné strany podporujú obchod, výrobu, investície a iné formy hospodárskej spolupráce prostredníctvom organizovania návštev delegácií zástupcov obchodnej sféry, tematických konferencií a prezentácií hospodárskych a investičných návrhov počas aktivít, ktoré sa budú konať v Prešovskom samosprávnom kraji a v Zakarpatskej oblasti.
2. Zmluvné strany presadzujú výmenu skúseností v oblasti fungovania orgánov regionálnej a miestnej samosprávy, podporujú výmenu skúseností v sociálnych a hospodárskych sférach života, doprave a implementácii európskych noriem.

3. Zmluvné strany iniciujú organizáciu stretnutí, fór, konferencií, seminárov medzi zástupcami Prešovského samosprávneho kraja a Zakarpatskej oblastnej rady, orgánmi miestnej samosprávy a komunálnymi inštitúciami Prešovského samosprávneho kraja a Zakarpatskej oblasti.
4. Zmluvné strany uľahčujú výmenu informácií o hospodárskom rozvoji, poľnohospodárstve a výrobných technológiách s osobitným zameraním na investičné projekty na územiach zmluvných strán. Zmluvné strany podporujú organizáciu študijných ciest za účelom výmeny skúseností v oblasti implementácie a šírenia inovačných technológií.
5. Zmluvné strany uľahčujú nadviazanie a zlepšenie vzťahov medzi riadiacimi orgánmi, podnikmi, vedeckými inštitúciami a organizáciami, zdravotníckymi a vzdelávacími inštitúciami.
6. Zmluvné strany podporujú rozvoj humanitárnej a sociálnej oblasti (vzdelávanie, veda, kultúra, umenie, cestovný ruch, šport, rekreácia, voľný čas, ochrana zdravia a životného prostredia, sociálna ochrana) prostredníctvom implementácie spoločensky významných projektov.
7. Zmluvné strany prispievajú k vytvoreniu vhodných podmienok pre zachovanie a rozvoj všetkých foriem kultúrnej a humanitárnej spolupráce medzi Prešovským samosprávnym krajom a Zakarpatskou oblasťou, prehĺbenie spolupráce v oblasti vzdelávania, vedy, medicíny, kultúry, náboženstva, ekológie, cestovného ruchu, masmédií, múzejných a archívnych záležitostí, ktoré budú mať pozitívny vplyv na rozvoj medzinárodných a medziľudských kontaktov, zachovanie historického dedičstva, jazykových a kultúrnych tradícií národnostných menšín.
8. Zmluvné strany budú podporovať spoluprácu medzi odborníkmi v oblasti kultúry a umenia, umelcami a kultúrnymi inštitúciami, múzeami, umeleckými kolektívami a náboženskými organizáciami v rámci implementácie medzinárodných projektov.
9. Zmluvné strany podporujú rozvoj inštitucionálnej spolupráce v oblasti kultúry, najmä spoluprácu a priame kontakty medzi divadlami, múzeami, tvorivými zväzmi, združeniami a nadáciami, a poskytujú podporu účasti na festivaloch, folklórnych vystúpeniach, predstaveniach, koncertoch, umeleckých výstavách.
10. Zmluvné strany podporujú udržiavanie a zachovávanie kultúrneho dedičstva a tradícií ukrajinských a slovenských občanov oboch regiónov.
11. Zmluvné strany plne podporujú rozvoj cestovného ruchu a rekreácie, vrátane podpory pri organizovaní rekreácie pre deti a mládež Prešovského samosprávneho kraja a Zakarpatskej oblasti.
12. Zmluvné strany rozvíjajú vzájomnú spoluprácu v oblasti ochrany životného prostredia, racionálneho využívania a reprodukcie prírodných zdrojov, zabezpečovania environmentálnej bezpečnosti, podpory rozvoja priemyslu šetrného k životnému prostrediu.
13. Zmluvné strany venujú osobitnú pozornosť otázkam cezhraničnej spolupráce, podporujú získavanie medzinárodnej technickej pomoci z fondov EÚ a iných vonkajších zdrojov pre rozvoj pohraničných oblastí, iniciujú rozvoj a implementáciu spoločných projektov v rámci programu cezhraničnej spolupráce „Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina“, podporujú aktívnu

účasť oboch regiónov na Stratégii EÚ pre dunajský región, Karpatskej stratégii, ako aj ďalších programoch Európskej únie, ktoré prispievajú k európskej integrácii Ukrajiny.

14. Zmluvné strany si budú navzájom preukazovať solidaritu a spoločne budú zvažovať možnosti poskytovania humanitárnej pomoci Ukrajine počas obdobia trvania vojnového konfliktu. Zmluvné strany budú rovnako viesť vzájomné diskusie zamerané na stratégiu povojnovej obnovy Ukrajiny.
15. Zmluvné strany budú implementovať spoločné programy a projekty zamerané na sociálnu ochranu obyvateľstva, vrátane boja proti epidémiám, ako napríklad epidémia akútneho respiračného ochorenia Covid-19 spôsobeného koronavírusom SARS-CoV-2.
16. Zmluvné strany podporujú vytváranie partnerských vzťahov medzi mestami a inými osídleniami, úzke vzťahy medzi podnikmi a organizáciami oboch regiónov, a budú prispievať k podpisovaniu príslušných dohôd o spolupráci medzi nimi.
17. Zmluvné strany sa dohodli, že za účelom naplnenia cieľov tejto Dohody:
 - a) vypracujú spoločnú víziu prioritných oblastí spolupráce a stratégiu pre cezhraničnú spoluprácu Prešovského samosprávneho kraja a Zakarpatskej oblasti na strednodobé obdobie,
 - b) budú využívať vhodné dostupné nástroje a mechanizmy cezhraničnej spolupráce a spoločné úsilie za účelom vytvorenia slovensko-ukrajinského Európskeho zoskupenia územnej spolupráce (EZÚS), ako aj iných foriem cezhraničnej spolupráce,
 - c) vytvoria spoločný riadiaci výbor ako platformu na manažovanie cezhraničnej spolupráce a implementáciu hlavných cieľov spolupráce tejto Dohody.

Článok IV.

Zodpovednosť zmluvných strán

1. Zmluvné strany spolupracujú v rámci tejto Dohody v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi Slovenskej republiky a Ukrajiny a v rámci kompetencií definovaných vo vnútroštátnych právnych predpisoch Slovenskej republiky a Ukrajiny.
2. V rámci tejto Dohody zmluvné strany deklarujú, že nespôsobia škodu druhej zmluvnej strane a budú podporovať implementáciu spoločných opatrení na dosiahnutie stanoveného predmetu Dohody.
3. Zmluvné strany sa navzájom informujú o stave sociálno-hospodárskeho rozvoja, projektoch, možnostiach financovania, atď. s cieľom dosiahnuť vzájomnú spoluprácu špecifikovanú v článku I. a článku III. tejto Dohody.
4. Zmluvné strany v prípade potreby uskutočňujú dvojstranné konzultácie o implementácii tejto Dohody a iných programov a projektov spolupráce uzavretých na jej základe.

5. Zmluvné strany si vymieňajú informácie a skúsenosti v oblastiach špecifikovaných v článku III. tejto Dohody, ako aj v iných otázkach spoločného záujmu.
6. Spory týkajúce sa výkladu alebo uplatňovania ustanovení tejto Dohody sa riešia prostredníctvom konzultácií medzi zmluvnými stranami.

Článok V. Záverečné ustanovenia

1. Táto Dohoda sa uzatvára na dobu neurčitú.
2. Táto Dohoda bude ukončená tri mesiace po tom, ako jedna zo zmluvných strán dostane od druhej zmluvnej strany písomné oznámenie o svojom úmysle ukončiť túto Dohodu.
3. Zmeny a dodatky k tejto Dohode sa budú uskutočňovať prostredníctvom vzájomného písomného súhlasu zmluvných strán a budú sa zaznamenávať v dodatkoch, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou.
4. Ukončenie tejto Dohody nebude mať vplyv na realizáciu projektov a programov zmluvných strán dohodnutých v súlade s ustanoveniami tejto Dohody a neukončených v čase jej ukončenia, pokiaľ sa zmluvné strany písomne nedohodnú inak.
5. Táto Dohoda nadobúda platnosť dňom jej podpísania, nie však skôr ako jej schválením príslušnými orgánmi zmluvných strán, a účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv, vedenom Úradom vlády Slovenskej republiky.

Uzavreté a podpísané v _____ dňa _____ v šiestich vyhotoveniach, pričom každá zmluvná strana obdrží tri vyhotovenia. Každé vyhotovenie obsahuje slovenskú a ukrajinskú jazykovú verziu a obe verzie majú rovnakú právnu silu a zhodný obsah.

Milan MAJERSKÝ

predseda

Prešovský samosprávny kraj

Volodymyr CHUBIRKO

predseda

Zakarpatská oblastná rada